

Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van vakwerkhoeves met hun onmiddellijke omgeving te Nieuwerkerken

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010 en 7 juli 2010;

Gelet op het ministerieel besluit van 23 december 2009 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen vakwerkhoeves met hun onmiddellijke omgeving in Nieuwerkerken;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door het agentschap Ruimte en Erfgoed, afdeling Limburg op datum van 8 juni 2010, zoals voorgelegd aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 1 juli 2010,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009:

1° Wegens de historische, historische in casu architectuurhistorische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

vakwerkhoeve met losse bestanddelen (met uitzondering van de recente aanbousels en de losstaande schob) en onmiddellijke omgeving, gelegen te Nieuwerkerken (Nieuwerkerken), Diestersteenweg 217;

bekend ten kadaster:

Nieuwerkerken, 1e afdeling, sectie C, perceelnummer(s) 191W.

2° Wegens de historische, historische in casu architectuurhistorische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

langgestrekte vakwerkhoeve, gelegen te Nieuwerkerken (Nieuwerkerken), Tegelijstraat 8;

bekend ten kadaster:

Nieuwerkerken, 1e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 232F/DEEL, 232G/DEEL.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

De historische, historische in casu architectuurhistorische en sociaal-culturele waarden van de vakwerkhoeve met losstaande bestanddelen (met uitzondering van de recente aanbousels en de losstaande schob) en onmiddellijke omgeving, gelegen Diestersteenweg nr. 217 te Nieuwerkerken

De historische waarde wordt als volgt omschreven:

De hoeve "*De Zwarte Stijltjes*" is een historisch gegroeid complex, waarvan de hoofdgebouwen in vakwerk (woonhuis en stal) volgens het kadaster in 1877 opgericht werden door de familie Lejeune – de Schiervel, die haar woonplaats had in het kasteel van Nonnen-Mielen te Sint-Truiden. Ten laatste in 1946 werden de hoevegebouwen uitgebreid met een bakstenen stal (en thans verdwenen bakhuis) langs de zuidzijde van het erf.

De historische, in casu architectuurhistorische waarde wordt als volgt omschreven:

Het betreft een pittoreske vakwerkhoeve met losstaande componenten. De historisch gegroeide totaalconstellatie van de hoeve is – op het verdwijnen van het bakhuis na – intact behouden. Deze bestaat uit hoevecomponenten in vakwerkbouw (woonhuis en westelijke stal) en baksteenbouw (zuidelijke stal), geschikt rond een rechthoekig erf. De losstaande schob ten westen werd vermoedelijk pas in de jaren 1980 opgebouwd, gebruikmakend van materiaal van een vakwerkstructuur uit een nabijgelegen bos. Op het binnenerf is een waterput aanwezig. Alle componenten worden overdekt door zadeldaken met traditionele, Vlaamse pannen. De vakwerkstructuur van het woonhuis is (op de grotendeels versteende achtergevel na) gaaf bewaard in gepikt stijl- en regelwerk met witgekalkte lemen vullingen. Ook de voorgevel en rechter zijgevel van de schuur zijn gaaf bewaard in gepikt stijl- en regelwerk met witgekalkte lemen vullingen. Het stijl- en regelwerk van zowel het woonhuis als van de stal werd verrijkt met verscheidene St. Andrieskruisen.

De voorgevel van het woonhuis heeft volgende openingen: centraal een houten deur met bovenlicht waarboven een houten laadvenster; twee beluikte bolkozijnen op de eerste bouwlaag en twee kleine bolkozijnen op de bovenverdieping. Het woonhuis is van het dubbelhuistype met vertrekken langs weerszijden van een centrale gang. Naar verluidt zou het ooit deels gebruikt zijn als café.

In de stal zijn de oorspronkelijke spanten met telmerken grotendeels intact behouden. De bakstenen stal ten zuiden van het erf maakt deel uit van de historische groei van het complex.

De sociaal-culturele waarde wordt als volgt omschreven:

De pittoreske vakwerkhoeve met duidelijk afleesbare agrarische functionaliteit (woonhuis, twee stallen, erf met waterput) getuigt van een eeuwenlange bouwtraditie en van de traditionele agrarische activiteiten in Vochtig Haspengouw. Ze kent bovendien een beeldbepalende inplanting in het landschap.

De historische, historische in casu architectuurhistorische en sociaal-culturele waarde van de langgestrekte vakwerkhoeve, gelegen Tegelijstraat nr. 8 te Nieuwerkerken

De historische waarde wordt als volgt omschreven:

Het langgestrekte stal-woonhuis in vakwerkbouw vormt een restant van een oude vakwerkhoeve met losstaande bestanddelen, die vermoedelijk reeds afgebeeld staat op de Ferrariskaart (ca. 1771-77) in het gehucht "Tichlerey". Ze is met zekerheid identificeerbaar in de Atlas van de Buurtwegen en gaat bijgevolg minstens terug tot de eerste helft van de 19de eeuw.

De historische, in casu architectuurhistorische waarde wordt als volgt omschreven:

Het betreft een éénlagig, langgestrekt vakwerkgebouw van negen traveeën onder een zadeldak met Vlaamse pannen en één aangebouwde travee onder een lessenaarsdak. De vakwerkstructuur van het gebouw is met inbegrip van de nog aanwezige binnenmuren gaaf bewaard in wit overkalkt stijl- en regelwerk met lemen vullingen. De ankerbalkgebintes en spanten zijn grotendeels intact behouden en hebben telmerken. De stal-woonhuis ordonnantie is nog duidelijk herkenbaar met een tasvloer van rondhout in de stal en een hooi/graanzolder over de volledige lengte van het gebouw. Traditionele, te bewaren elementen zijn verder de klassieke indeling van het woonhuis met twee grote vertrekken die van elkaar gescheiden worden door een centrale haardplaats langs de zuidoostkant en een reeks kleine zijvertrekken langs de noordwestkant.

De sociaal-culturele waarde wordt als volgt omschreven:

Het langgestrekte vakwerkgebouw met stal-woonhuis ordonnantie getuigt als relict van een oude vakwerkhoeve met losstaande bestanddelen van een eeuwenlange bouwtraditie en van de traditionele agrarische activiteiten in Vochtig Haspengouw.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009 en 4 december 2009 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009 en 11 januari 2010).

Brussel, 01-10-2010

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS